

Ungdomsstyrelsen
Box 17801
118 94 Stockholm

Datum 2009-02-20
Dnr 32-2008-0720

Intern styrning och kontroll i bidragsrutinen inom politikområde integration, jämställdhet, folkrörelse och minoritet

Rikskontrollen har som ett led i den årliga revisionen av Ungdomsstyrelsen (US) granskat den interna styrningen och kontrollen avseende bidragsrutinen inom politikområde integration, jämställdhet, folkrörelse och minoritet. Vi har granskat ett urval av de bidragsutbetalningar som skett under 2008 och de underlag från bidragstagaren som har använts som beslutsunderlag inom US.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som Rikskontrollen vill fästa US uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Rikskontrollen önskar information senast 2009-03-20 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Vi har i vår granskning noterat brister vad gäller den interna styrningen och kontrollen i bidragsrutinen avseende politikområde integration, jämställdhet, folkrörelse och minoritet.

Våra iakttagelser och rekommendationer berör följande områden:

- US har beslutat om bidragsutbetalningar trots att underlagen från den bidragssökande har varit bristfälliga eller i vissa fall saknats. Bidragsbeslutet har skett med påpekande där förordningskrav inte har uppfyllts eller där väsentliga uppgifter för bidragsbeslutet inte har kunnat bestyrkas. Myndigheten påpekar istället att bristerna behöver åtgärdas till nästa ansökningsomgång. US bör fortsättningsvis följa bidragsförordningens krav på underlag vid beslutet.
- Det har för några bidragsärenden varit svårt att följa handläggningen och få klarhet i vilka kontroller som genomförts vid beredningen. I avsikt att stärka upp den interna kontrollen vid handläggningen bör beredningen dokumenteras.

- US bidragsrutin är sådan att återkrav sällan sker pga. bristande underlag i organisationernas återredovisning. Istället kan nästkommande års bidragsbeslut påverkas. US bör tydliggöra uppföljningen i bidragsprocessen och ta fram riktlinjer för återkrav. Myndigheten bör även överväga att tidigarelägga tidpunkten för bidragsmottagarnas återredovisning. Detta för att minska arbetsbördan på handläggarna och ge mer tid för att begära kompletteringar samt analysera återredovisningarna.

Beredning och beslut

I samtliga granskade bidragsområden ska den organisation som beviljats bidrag lämna de redovisningshandlingar som anges i förordningen för respektive bidrag samt andra handlingar och uppgifter som US begär för sin prövning av ansökan.

Vi har granskat totalt 30 ärenden inom politikområde integration, jämställdhet, folkrörelse och minoriteter. I granskningen konstaterades att ansökningshandlingarna från vissa organisationer har varit bristfälliga eller i vissa avseenden saknats. Trots att underlag till ansökan varit bristfälliga har bidrag beviljats.

Enligt förordning (2000:216) om statsbidrag till organisationer som främjar integration skall US senast den 15 april varje år lämna en samlad redovisning till regeringen om statsbidragets användning i förhållande till bidragets syfte och de mål som angetts i US regleringsbrev. I myndighetens redovisning 2008 (Dnr 20-518/08, 2008-04-11) framgår att US har valt att betrakta 2008 som ett övergångsår då myndigheten har att förhålla sig till kravet att hålla en hög kvalitet, rättssäkerhet och service, samtidigt som de utvecklar nya föreskrifter, rutiner för granskning och kontroll och tydliga instruktioner till organisationerna. Vidare framgår av redovisningen att 21 av 53 organisationer har fått påpekande i US beslut då det funnits brister i förhållande till regelverket eller till de krav som ställts på lämnade handlingar.

Enligt US:s rutinbeskrivning för handläggningen kan en ansökan beviljas med ett ”påpekande” när underlag har vissa brister. Påpekandet är ett förbehåll, inte ett avslag. I bidragsbeslutet har US angivit att bristerna behöver åtgärdas till nästa ansökningsomgång. Påpekande har skett vid brister i förhållande till:

1. Förordningskrav
2. Förmågan att styrka uppgifter som är avgörande vid fördelning av medel.

lakttagelserna vid Riksrevisionens granskning fördelar sig på följande sätt inom respektive politikområde:

Integrationspolitik – underlag saknas om antal medlemmar

Anslaget för organisationsstöd till etniska organisationer uppgick under 2008 till totalt 19 mnkr. Statsbidraget reglerades t.o.m. 2008-06-30 av förordningen (2000:216) om statsbidrag till organisationer som främjar integration. Förordningen ersattes fr.o.m. 2008-07-01 av förordningen (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund. Denna förordning har delvis ställt andra krav på bidragshandlingen.

Av bidragsförordningens villkor för bidraget framgår bl.a. att uppgifter om antalet betalande medlemmar ligger till grund för beslutet. I US:s föreskrifter (SKOLFS 2008:8) till förordningen ställs även villkor som grundar sig på medlemsuppgifter. Vidare sker fördelning av statsbidrag med ett fast belopp och en rörlig del baserat på antal medlemmar samt lokalföreningar eller avdelningar. Medlemsuppgifter är således av väsentlig betydelse som underlag för bidragsbeslutet. Vid granskningen har konstaterats att beslut om bidrag har skett trots bristande redovisning av medlemsregister vid fyra ärenden. US har inte begärt in nya uppgifter från organisationerna utan har beviljat bidrag trots bristande underlag. Myndigheten påpekar istället i bidragsbeslutet att dessa brister ska ha åtgärdats senast vid ansökan om bidrag för år 2009.

Jämställdhetspolitik – aktuellt underlag saknas för två ärenden

Anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder uppgick under 2008 till 4 mnkr. Statsbidraget regleras enligt förordning (2006:390) om statsbidrag till jämställdhetsprojekt.

Enligt förordningens § 9 p 3 ska ansökan innehålla en verksamhetsberättelse eller annan redovisning av den verksamhet som bidragssökanden bedrivit under det senaste verksamhetsåret. Bidragsutbetalningarna under 2008 ska således bedömas enligt verksamhet som bedrivits under 2007. Trots detta har US vid två beslutade ärenden enbart tagit del av underlag från 2006.

Minoritetspolitik – bristfälliga ansökningshandlingar

Anslaget för åtgärder för nationella minoriteter uppgick under 2008 till 3,8 mnkr. Statsbidraget regleras via förordning (2005:765) om statsbidrag för nationella minoriteter. Enligt § 8 a får bidrag inte lämnas till en organisation som har skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten. Av 10 § framgår bl.a. att organisationen i sin ansökan om statsbidrag ska lämna en verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret samt uppgifter om sammansättningen i styrelsen.

Vid granskningen konstaterades två ärenden där ansökningshandlingarna var bristfälliga vid beslutstillfället. En ansökan saknade uppgifter om styrelsens sammansättning. Organisationen hade även vid beslutstillfället en skatteskuld, vilket innebär att bidrag inte får lämnas till organisationen enligt förordningen. Vidare saknades tillfredsställande underlag såsom verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret. Denna brist konstaterades vid ytterligare en organisation. Trots brister i ansökningshandlingarna har organisationerna beviljats bidrag.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att US ser över sina rutiner vid beredning och beslut av bidragsansökningarna. US bör inför varje beslutstillfälle begära kompletta underlag i enlighet med förordningens krav. De brister i organisationernas underlag som konstaterats vid granskningen har varit tillräckligt allvarliga för avslag. Det finns därmed risk för att felaktiga beslut kan ha skett pga. att US accepterat brister i ansökan.

Dokumentation av bidragsärenden

Dokumentation av kontroller och bedömningar saknas

De granskade ärendena har tidigare år handlagts vid Integrationsverket eller regeringen. I vissa fall har handläggningen påbörjats innan ärendena har förts över till US. Ansvaret för kontrollen av de uppgifter som organisationerna lämnar vid ansökan och återredovisningen ligger dock hos den myndighet som slutligen handlägger ärendet. Vid granskningen av ärendena har vi uppmärksammat att det i vissa fall har varit svårt att följa handläggningen och vilka kontroller som skett vid beredningen. Dokumentation av genomförda kontroller, bedömningar och beslut som skett i ärendet saknades i akterna.

Vid granskningstillfället saknades dokumentation i akten för ett antal bidragsärenden avseende US kontroll av om bidragssökande organisationer var skuldfria för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten. Dokumentationen av genomförda kontroller har erhållits efter granskningens genomförande. US har nu ändrat rutinerna, så att genomförd kontroll dokumenteras i akten.

Revisionsintyg saknas

I förordning (2000:216) om statsbidrag till organisationer som främjar integration regleras villkoren för bidraget. Av denna förordning framgår inte något krav på att organisationens uppgifter ska bestyrkas av en revisor. Av

förordningen framgår att US får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av denna förordning.

US har i föreskriften om statsbidrag i form av organisations- och verksamhetsbidrag till organisationer som främjar integration (SKOLFS 2008:8) reglerat i § 10 att uppgifter i ansökan ska bestyrkas av en av organisationen utsedd revisor. Om bidraget överstiger 200 000 kr ska bestyrkandet göras av en auktoriserad eller godkänd revisor.

I två ärenden saknades intyg från auktoriserad eller godkänd revisor. Enligt § 12 kan US medge undantag från dessa föreskrifter. Motiveringen till undantaget saknades i akterna för de berörda ärendena.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att US dokumenterar hela handläggningen i bidragsärendet och de kontroller som skett. Detta för att stärka upp den interna kontrollen vid handläggningen. I de fall US har beslutat om undantag från sina föreskrifter bör även detta tydligt framgå av dokumentationen. Orsaken till undantaget bör motiveras för att myndigheten ska uppnå en enhetlig och rättsäker bedömning över tiden av bidragen.

Uppföljning av beviljade bidrag

Enligt förordningarna som reglerar bidragen är en organisation som beviljats bidrag skyldig att till US lämna en ekonomisk redovisning av de mottagna medlen. Om den som mottagit bidrag inte lämnar någon sådan redovisning är denne enligt förordningen återbetalningsskyldig.

US bidragsrutin är sådan att återkrav sällan sker pga. bristande underlag i organisationernas återredovisning. Inom samtliga områden, förutom kvinnors organisering, bestämmer US tidpunkt för återredovisning. US begär in återredovisningen under september och oktober året efter det år då beviljat bidrag betalats ut. Tidpunkten för återredovisningen har medvetet lagts i samband med ansökningsomgången för nästa års bidragsberedning. Detta för att återredovisningen ska användas som underlag till nästkommande års bidragsansökningar.

Kravet att återredovisningen ska ske i nära anslutning till ansökningstiden för nästkommande bidragsår innebär också en ökad arbetsbelastning för handläggarna. Underlagen inkommer inte alltid i tid och dessa kan även vara bristfälliga, vilket innebär att kompletteringar måste efterfrågas. Vidare kan förseningar innebära att återredovisningen inte hinner vara ett ingångsvärde för nästkommande års bidragsansökningar.

Det bör poängteras att US för närvarande bedriver ett utvecklingsarbete för att förbättra metoderna för effektiv kontroll och uppföljning av ärendena.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att US i sitt utvecklingsarbete tydliggör uppföljningen i bidragsprocessen och tar fram riktlinjer för hur uppföljning och återkrav ska ske. Uppföljningen bör vara en del i den årliga bidragsprocessen där US utifrån inkommande återredovisningar kan bedöma om bidraget har använts för det syfte som förordningskraven ställer. Lämnar inte bidragsmottagaren tillfredsställande underlag för denna bedömning ska återkrav av utbetalda bidrag ske. Vidare bör myndigheten överväga att tidigarelägga tidpunkten för bidragsmottagarnas återredovisning. Detta för att minska arbetsbördan på handläggarna och ge mer tid för att begära kompletteringar och analysera återredovisningarna.

Ansvarig revisor Iréne Lindström har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Outi Sjölund har varit föredragande.

Iréne Lindström

Outi Sjölund

Kopia för kännedom:

Integrations- och jämställdhetsdepartementet